

the true form and substance of the company's transactions. From a company law perspective, it is difficult to see how that can ever be advantageous.

...it does seem desirable to us that if the Order is being retained, it should be amended to remove any direct or indirect inducements therein which may lead companies to cause their primary books and records (including invoices) to be kept on any form of artificial basis.”

International Association of Insolvency Regulators

Mar bhall den International Association of Insolvency Regulators (IAIR), chuidigh an OSFC ar bhonn leanúnach le cur chun cinn an Chumainn sin mar fhóram do thaighde idirnáisiúnta agus do chomhoibriú i gcúrsaí dóchmhainneachta. I 2005 chuidigh an OSFC inter alia le hullmhúchán Tuarascála faoi Dhóchmhainneachtaí gan Sóchmhainn¹¹. Is suirbhé fóinteach an Tuarascáil faoi na modhanna malartacha a nglactar leo i ndlínsí éagsúla chun aghaidh a thabhairt ar an riachtanas cúinsí dóchmhainneacha a bhféadfadh mí-iompar a eascairt uathu a fhiosrú ar mhaithe an phobail, agus cosc a chur lena bhforbairt.

Ag Comhdháil Bhliantúil an IAIR i Helsinki ar ar fhreastail an Stiúrthóir agus ball den fhoireann aontaíodh faoi roinnt téamaí taighde don tréimhse 2005/2006 agus bhí ionchur ann ag an OSFC ag deireadh na bliana 2005 nuair a pléadh an dóigh a chaitear le hiasachtaí mac léinn i gcúinsí dóchmhainneachta. Breithneofar na tuarascálacha sin ag Comhdháil Bhliantúil an IAIR i 2006.

Measúnú GRECO ar Chumas na hÉireann an Éillitheacht a Chomhrac

Ghlac OSFC páirt i dhá mheasúnú lucht aon ghairme idirnáisiúnta ar chórais dlí agus riarachán na hÉireann i 2005. Foireann measúnaithe ó GRECO (Groupe d'États contre la Corruption), grúpa de 40 Ballstát ó Chomhairle na hEorpa a bhfuil sé de rún acu feabhas a chur ar inniúlacht a mBall an éillitheacht a chomhrac a thug faoi cheann amháin acu. Téama amháin sa mheas a rinneadh le gairid ba ea daoine dlítheanacha agus

an éillitheacht. Glac GRECO i Nollaig 2005¹² leis an Tuarascáil faoi Éire a rinneadh ina dhiaidh sin.

I réimse an dlí chuideachta tugann an tuarascáil dá haire inter alia rólanna an OSFC agus an Oifig um Chlárú Cuideachtaí (OCC) faoi seach, an ceangal atá ar iniúchóirí cásanna ina bhfuil amhras faoi chion indíotáilte i leith dlí cuideachta a thuairisciú don OSFC le go bhfiosrófar iad agus an dea-thoradh ar obair an OSFC cionta a bhaineann le cuntais agus le mírialtacht eile doiciméid a ionchúiseamh. Molann an Tuarascáil freisin na forálacha dlí a fhónann chun daoine a shrianadh agus a dhícháiliú i dtaca le gníomhú i bpostanna tábhachtacha i gcuideachtaí a eascraíonn as cinntí i leith mí-iompair in imeachtaí dlí. Molann sí do na hÚdaráis Éireannacha áfach breithniú a dhéanamh:

- maidir le feidhm sheiceála ábhair na hOifige um Chlárú Cuideachtaí a neartú d'fhonn cruinneas an eolais cláraithe a dheimhniú, go sonrath chomh fada agus a bhaineann sé le hainmneacha na ndaoine atá taobh thiar de chuideachta.
- maidir le méadú ar na pionóis a ghearrtar i gcás cionta cuntasáiochta le cinntiú go bhfuil na pionóis ar féidir a ghearradh éifeachtach, i gcomhréir agus athchomhairleach.

Athbhreithniú ar Ghéilliúntas na hÉireann i leith Moltaí

Ghlac an OSFC páirt freisin in athbhreithniú lucht aon ghairme ar thug Tascfórsa Gníomhú Airgeadais (TGA) de chuid an OSFC faoi. Bhí an breithniú dírithe ar ghéilliúntas na hÉireann i leith an 40 Moladh de chuid TGA agus i leith na naoi Moladh Speisialta sa chomrac i gcoinne sciúradh airgid agus airgeadú sceimhlitheoirí faoi seach. Molann Moladh uimhir 33 go mbeadh teacht ag na húdaráis inniúla ar eolas dóthanach, cruinn agus tráthúil maidir le húinéireacht thairbhiúil agus le ceannas ceann i ndáil le daoine dlítheanacha a leithéid cuideachtaí. Glacadh i mí na Feabhra 2006 leis an Tuarascáil TGA ar Éirinn a tháinig amach sna sála air sin.¹³

Tar éis na forálacha ábhartha sa dlí cuideachta in Éirinn agus in áiteanna nach í a rianú, deir an Tuarascáil TGA inter alia go nglactar leis an eolas faoi stiúrthóirí

agus faoi chomhaltaí atá cláraithe san OCC mar atá sé agus nach ndéantar aon fhíorú ina leith. Tugann sí lena haire freisin go gceadaítear stiúrthóirí ainmnithigh agus comhaltaí corparáideacha nó comhaltaí ar iontaobhaithe iad sa chaoi is nach gá go nochtadh Clár an OCC fíorúinéireacht thairbhiúil agus ceannas ceann na cuideachta. Cé go nglactar leis go bhfuil cumhachtaí áirithe ag na Gardaí agus ag an OSFC faoin dlí chun úinéireacht thairbhiúil agus ceannas ceann a fhiosrú agus gur baineadh úsáid as na cumhachtaí sin go rathúil san am atá caite, is é tuairim na tuarascála nach bhfuil Éire ach ‘partially compliant’ i leith Moladh 33. Molann sí dá réir go nglactar na hÚdaráis Éireannacha bearta chun trédhearcacht sa réimse a fheabhsú trí sholáthar do thairbhí an eolais riachtanaigh a dhéanamh, sa chaoi is go gcuirfear ar fáil ar iarratas é do na húdaráis chuí.

Cuairteoirí Idirnáisiúnta eile

Thug an Oifig faisnéis do roinnt chuairteoirí eachtrannacha freisin faoi ról agus faoi ghníomhaíocht an OSFC. Áirítear ina measc:

- toscaireacht ó Rialtas an Iraq; bhí an chuairt éascaithe ag an Rialtas ar iarratas ón mBanc Domhanda.
- toscaireacht ón Úcráin a bhí i mbun scrúdaithe ar struchtúir rialachais chorparáidigh; an Banc Domhanda a thug urraíocht don chuairt sin freisin.

Conclúid

I bhfianaise an taighde margaidh a thug an OSFC faoi go deireanach i 2005 chuidigh an obair a rinne an Oifig le géilliúntas a chur chun cinn chun caighdeán rialachais chorparáidigh a fheabhsú agus go háirithe chun géilliúntas i leith na gceanglas dlí in Achtanna na gCuideachtaí a fheabhsú. Cuireann na codanna den Tuarascáil seo a leanas in iúl áfach go bhfuil obair shubstainteach fós le déanamh sula mbeifear in ann a rá go bhfuil géilliúntas i leith an dlí agus an dualgais i réim i ngach áit.

Aidhm 2 - Cásanna ina bhfuil Amhras faoi Shárú Dlí Cuideachta a Nochtadh

Réamhrá

Fuair an Oifig lear mór tuairiscí agus gearán i 2005 maidir le hamhras faoi shárú dlí cuideachta. Arís bhí na cinn a fuarthas ó iniúchóirí, ó chomhlachtaí gairmiúla agus ó go leor de na húdaráis rialaitheacha agus Stáit sonrath go leor sa mhéid is gur ainmnigh siad an cion i gcás(anna) ina raibh amhras faoi shárú dlí(the) cuideachta. Ní haon ionadh nach raibh na gearáin a rinne an pobal chomh cruinn céanna maidir leis an mbaint a bhí ag an líomhain i leith mí-iompar le hAchtanna na gCuideachtaí. Ina theannta sin nocht foireann OSFC féin ceisteanna a bhain le dlí cuideachta agus ar theastaigh go mbreathnófaí orthu níos géire. Áirítear ina measc fiosrúcháin spriocdhírthe i roinnt réimsí (m.sh. stiúrthóirí srianta ag feidhmiú de shárú ar théarmaí an srianta agus stiúrthóirí dícháilithe i ndlínsí eile a bhí ag gníomhú sa Stát gan an dícháiliú a chlárú) agus measúnú ar eolas sa réimse phoiblí a leithéid tuairiscí sna meáin agus doiciméid cláraithe san Oifig um Chlárú Cuideachtaí. (Féach fonótaí 54 agus 55 níos faide ar aghaidh sa Tuarascáil le haghaidh mínithe ar na téarmaí srianadh agus dícháiliú faoi seach.)

Fo-Aidhm 2.1: Socruithe Nochta agus Tuairiscithe le haghaidh Cásanna a bhfuil Amhras faoi Shárú Dlí Cuideachta

Líon/Foinsí na gCásanna a bhfuil Amhras faoi Shárú Dlí Cuideachta

Fuarthas 2,373 thuairisc agus gearán i 2005, ardú de 21% ar fhigiúr na bliana 2004. Mar is gnáth tháinig an chuid is mó (1,965) ó iniúchóirí cé go raibh mionlach suntasach ag teacht i gcónaí ón bpobal i gcoitinne. Tá briseadh síos ar na tuarascálacha de réir foinsé rianaithe in Aguisín 2.1.1.

¹¹Tá cóip den Tuarascáil Assetless Insolvencies ag <http://www.insolvencyreg.org>.

¹²Tá cóip de Thuarascáil GRECO ar fáil ag <http://www.greco.coe.int>

¹³Tá súil le foilseachán Tuarascáil FATF sa dara leath de 2006.

Comhoibriú idir Údarás Rialaitheacha

Cosúil le rialtóirí eile tá ceangal dlí ar an OSFC eolas a fhaightear isteach san obair a dhéantar agus atá íogarach ó thaobh tráchtála a coinneáil faoi rún. Ceadáíonn an dlí áfach dá leithéid de rialtóirí eolas a roinnt eatarthu nuair a bhaineann sé le sainchúram rialtóirí eile. Baineadh úsáid go minic i 2005 as na socruithe maidir le comhoibriú atá ann cheana féin leis an Rialtóir Airgeadais, le Stocmhalartán na hÉireann agus leis na Coimisinéirí Ioncaim.

Chuir Stocmhalartán na hÉireann 13 tuairisc maidir le cásanna a raibh amhras faoi shárú Achtanna na gCuideachtaí isteach chuig an OSFC i 2005. Baineann go leor de na tuairiscí a chuir an Stocmhalartán isteach go dáta le ceannach nó le diúscairt scaireanna a rinne stiúrthóirí cuideachtaí liostáilte ach nár cuireadh na fógraí a bhain leo isteach roimh an teorainn ama a bhí ceaptha dóibh. Sa chuid is mó de na cásanna ba bheart beag a bhí i gceist agus ní raibh an teorainn ama sáraithe ach de bheagán agus ina leithéid de chúinsí shíl an OSFC nach raibh aon údar le gníomhú forfheidhmithe. Tá an réimse á choinneáil faoi bhreithniú áfach agus má thagann mainneachtain ábhartha chun cinn i gcás ar bith beifear ag cuimhneamh ar ghníomhú forfheidhmithe.

Rinneadh tuilleadh dul chun cinn ar an gcaidreamh comhoibrithe idir an OSFC agus na Coimisinéirí Ioncaim i 2005. Rinneadh tagairt níos luaithe don chlár rathúil láithreorachtaí a rinneadh an OSFC os comhair fhoireann na gCoimisinéirí Ioncaim agus de thoradh air sin ar a gconlán féin chuir na Coimisinéirí Ioncaim 12 tuairisc chuig an Oifig faoi cheann na bliana.

Ag eascairt as roinnt beag chásanna rinneadh teagmháil leis an Rialtóir Airgeadais i 2005 agus bhí an OSFC fós ag fiosrú cuid acu ag deireadh na bliana.

Amach uathu sin d'iarr agus fuair an OSFC cabhair maidir le hiniúchadh i leith roinnt cheisteanna go sonrach iadsan a bhain le cuideachtaí dóchmhainneacha ar chreidiúnáí suntasach acu na Coimisinéirí Ioncaim. Chuir na socruithe ar chumas na hOifige eolas ábhartha a chur ar aghaidh go dtí na Coimisinéirí Ioncaim, lena n-áirítear eolas faoi leasa corparáideacha níos leithne ag daoine arbh fheasach don Oifig go raibh suim ag na Coimisinéirí Ioncaim iontu.

Tharla sreabh úsáideach eolais sa dá threo freisin i 2005 idir baill an Gharda den Oifig agus a gcomhghleacaithe i mBiúró an Gharda um Imscrúdú Calaoise agus i réimse eile den fhórsa. Rinneadh 350 fiosrú a bhain le cuideachtaí agus le cúrsaí gaolmhara.

Fuarthas cabhair shubstainteach ar bhonn leanúnach freisin ó fhoireann na hOifige um Chlárú Cuideachtaí (OCC) ní hamháin maidir le Clár na gCuideachtaí a choinneáil suas chun dáta ach cabhair i leith fáil agus deimhniú doiciméadú bunaidh cláraithe a bhféadfadh an OSFC úsáid a bhaint as in imeachtaí cúirte.

I roinnt bheag chásanna ar leith bhí teagmháil idir an Oifig agus An Roinn Gnóthaí Sóisialacha agus Teaghligh, Ombudsman na bPinsean agus Rannóg Chearta Fostaíochta an Roinn Fiontair, Trádála agus Fostaíochta.

Fo-Aidhm 2.2: Cásanna a bhfuil Amhras faoi Shárú Achtanna na gCuideachtaí a Aithint

Ba cosúil lena chéile cineál na nithe a tuairiscíodh sa bhliain 2005 agus cineál na nithe a tuairiscíodh sna blianta roimhe sin maidir le tuairiscíú sainordaitheach agus le tuairiscíú deonach.

Cineál na Saincheisteanna Aitheanta sna Tuarascálacha Sainordaitheacha

Nocht na 1,992 thuarascáil shainordaitheacha a fuarthas sa bhliain 2005 15 chás ina raibh amhras faoi shárú Achtanna na gCuideachtaí. In **Aguisín 2.2.1** den Tuarascáil seo rianaítear cineál na gcionta a tuairiscíodh don Oifig go réasúnta minic sa bhliain 2005 i gcomórtas leis an mbliain roimhe sin.

I nach mór 98% de na tuarascálacha ba iad na cúig chion seo a leanas a bhí i gceist:

- as 2,000 cion (nó i mbeagán níos mó ná 80% de na cásanna a tuairiscíodh i dtuarascálacha sainordaitheacha ina raibh amhras faoi shárú dlí) ba loiceadh maidir le tuairisceán bliantúil

a sheoladh in am chuig an Cláraitheoir na gCuideachtaí a bhí i gceist. Mar a tuairiscíodh níos luaithe tháinig deireadh¹⁴ leis an oibleagáid cionta dá leithéid a thuairiscíú i mí Mheán Fómhair 2005 agus dá réir ba chóir go mbeadh titim dhrámatúil sa mhéid tuairiscí dá leithéid sin amach anseo. A bhuíochas fógraí a chuir an OSFC amach roimh ré chuig iniúcháirí, bhí titim shuntasach i líon na tuairiscí sin sna ceithre mhí dheireanacha de 2005 ach fós féin fuair an OSFC níos mó ná 150 tuairisc dá leithéid sa tréimhse sin.

- bhain 342 cheann díobh sin (nó 14% den iomlán) le húsáid iomarcach shóchmhainní cuideachta de réir mar a tuairiscíodh í, chun leasa pearsanta stiúrthóirí agus daoine a raibh ceangal acu leo. Níos mó ná €80,000 a bhí i gceist leis na cásanna sin;
- fuarthas tuairisc faoi níos mó ná 60 cás ina raibh amhras faoi loiceadh maidir le leabhair chuí cuntas a choinneáil i gcuideachtaí (tuairim is 2.5% den iomlán). Is bunúsach an oibleagáid seo chun struchtúr láidir aonarach agus tiomsaitheach a choinneáil le haghaidh cúrsaí corparáideacha, agus dá réir déantar cinneadh faoi chaingean forfheidhmithe a thionscnamh nó gan a thionscnamh i ngach cás dá leithéid;
- cuireadh fógra amach i 16 cás (nó timpeall 0.6% de líon iomlán na gcionta a tuairiscíodh) i dtaca le cuideachtaí agus lena gcuid stiúrthóirí ar líomhnaíodh gur theip orthu cruinniú ginearálta urghnách (CGU) a thionól sa chás ina raibh laghdú tagtha ar cóimheas sóchmhainní/fiachais na cuideachta go dtí 50% nó níos lú. Ba léir an treocht maidir le líon na dtuairiscí gur le fána a bhí siad ag dul ón mbliain 2003 i leith nuair a tháinig 92 cheann isteach. Tugann an feabhas sin a bhféiltítear roimhe le tuiscint go mb'fhéidir go bhfuil na cuideachtaí ábhartha ag baint úsáid anois as cruinniú ginearálta urghnách (CGU) chun a seasamh lag ó thaobh caipitil a bhréithniú.
- Bhain 16 tuairisc bhreise leis an gcion de réir mar a tuairiscíodh é nach raibh stiúrthóir ag

cuideachta a raibh cónaí aige/aici in Éirinn. Is é cleachtas an OSFC cásanna den saghas sin a chur faoi bhráid an OCC go mbreathnóidh siadsan orthu.

Cineál na Saincheisteanna a Aithníodh i Tuarascálacha Deonacha agus eile

Roinnt mhaith de na gearáin a thagann go rialta ón bpobal tuairiscíonn siad amhras ginearálta faoi mhí-iompar cuideachta nó stiúrthóirí cuideachta. Sa mheasúnú a dhéanann an OSFC ar na gearáin sin díritear ar an ngné díobh a bhaineann le dlí cuideachta a thabhairt chun aitheantais. Nuair is léir gur faoi reachtaíocht eile a bhreithnítear an mhainneachtain is é cleachtas an OSFC comhairle a chur ar an ngearánaí an cás a chur faoi bhráid an údarás ábhartha le go mbreathnófar air. Ar an dóigh chéanna molann an OSFC don ghearánaí níos minice ná a mhalairt dul i dteagmháil le comhairleoirí gairmiúla chun comhairle a fháil faoi cé acu arbh fhearr dó/di dul i muinín an dlí phríobháidigh chun leigheas a fháil agus/nó faoin gcaoi le sin a dhéanamh nuair nach léir aon sárú ceangal dlí phoiblí sa gcás atá ag déanamh imní dóibh ach go mb'fhéidir go bhfuil leigheas air i réimse an dlí phríobháidigh.

In ainneoin na deacrachta cineál na ngearán agus na dtuarascálacha sin a thabhairt faoi chatagóir, soláthraíonn **Aguisín 2.2.2** eolas ar chineálacha na saincheisteanna a gcuirtear ar ár súile dúinn faoin gceannteideal seo. Bhain gar do 78% de na saincheisteanna leis na ceithre réimsí bunúsacha seo a leanas:

- gearáin lena raibh líomhaintí faoi thrádáil chialaoiseach, míchúramach nó dócmainneach (62 chás);
- cásanna a bhain le fiacha a bhí ag an ngearánaí nó ag páirtithe eile ar chuideachtaí (61 chás);
- neamhghéilliúntas i leith ceanglais tuairisceán bliantúil a chlárú leis an OCC (35 chás);
- saincheisteanna a bhain le míshástacht scairshealbhóra arna brath (28 chás);
- doiciméid falsa nó falsaithe a chur isteach; iad a

¹⁴Alt 37(d) d'Acht na gCuideachtaí (Iniúchadh Agus Cuntasaíocht) 2003

chur isteach chuig OCC go háirithe (27 gcás). Is dúblú sin ar líon na gcásanna a tuairiscíodh sa bhliain 2004;

- cuideachtaí a lean leo ag trádáil tar éis bheith bainte de Chlár na gCuideachtaí (26 chás);
- cásanna a bhain go sonrach le loiceadh stiúirtheoirí cuideachta a ndualgas reachtúla a chomhlíonadh ar cúis leis in amanna easpa tuiscena ar cheangail Achtanna na gCuideachtaí (26 chás);
- teip maidir le cruinnithe bliantúla nó cruinnithe ginearálta urghnácha cuideachta a thionól (12 chás).

Láimhdeachas Cásanna

Is é **Aguisín 2.2.3** a sholáthraíonn na sonraí tábhachtacha maidir le dul chun cinn na hOifige i 2005 i ndáil le cinneadh a dhéanamh ar na cásanna atá ar na bioráin ag staid a mbraite. Mar achoimriú chuir OSFC deireadh lena breithniúchán ar 2,111 chás .i. 73.5% de na 2,872 chás a fuarthas isteach agus a bhí ar na bioráin i 2005. Ba é 66.7% an figiúr a d'fhreagair dó sin sa bhliain 2004. De bhreis air sin, cuireadh 154 chás ar leataobh lena bhfiosrú go mion féachaint an raibh ábhar iontu le haghaidh imeachtaí sibhialta nó coiriúla.

Mínítear go páirteach an méadú substainteach ar líon na gcásanna a tugadh chun críche tríd an méadú sna cásanna mainneachtana a cuireadh faoi bhráid an OCC. Bhí méadú suntasach áfach ar líon na gcásanna eile a diúscaíodh i ndiaidh d'fhoireann OSFC iad a mheas. In ainneoin an fháis shoiléir sin ar an láimhdeachas bhí 607 gcás idir lámha ag deireadh na bliana 2005, méadú suntasach ar na 499 gcás a bhí idir lámha ag deireadh na bliana 2004. Gan dóthain foirne a bheith ar fáil chun déileáil leis an méid mór tuairiscí agus gearán a fuair an Oifig ar bhonn leanúnach agus a chasta is a bhí siad is ea go príomha fáth an mhéadaithe.

Is cúis inní i gcónaí gurb iad na cásanna is casta agus is mó a bhíonn éileamh acu ar acmhainní nach bhfuil ag fáil aird thráthúil. Ag deireadh na bliana 2005 bhí 350 cás idir lámha ar feadh níos mó ná bliain amháin. Timpeall a leath díobh siúd bhain siad le bearta

iomarcacha stiúirtheoirí. Sa bhliain 2005 thug an Oifig tosaíocht ó thaobh riaracháin de do na cionta seo arna dtuairisciú le súil go ndaingneofaí coigeartú na mainneachtainí arna dtuairisciú nó go dtabharfaí chun aitheantais an chuid acu a measadh gur údar imeachtaí forfheidhmiú coiriúla nó sibhialta a bhí iontu. Rinneadh dul chun cinn suntasach i rith na bliana chun coigeartú na mainneachtainí lena mbaineann a bhaint amach. Rinneadh measúnú ar níos mó ná 250 cás a bhain le hidirbhearta ar luach de níos mó ná €40 agus tugadh rabhadh do 700 stiúirtheoir maidir le húsáid mhíchuí mhaoin cuideachta. I go leor de na cásanna sin íocadh ar ais na hiasachtaí do na cuideachtaí agus bhain páirtithe leasmhara cuideachta leas as sin i bhfoirm riosca creidmheasa laghdaithe. In ainneoin sin d'fhán 320 cás breise fós idir lámha ag deireadh na bliana. Is é €176 milliún luach na mbearta lena mbaineann sna cásanna sin.

Modh Diúscartha Chásanna

Déanann **Aguisín 2.2.4** briseadh síos ar an modh a ndearnadh diúscairt ar na 2,111 gcásanna sa bhliain 2005 ag déanamh idirdhealú eatarthu de réir mar b'ábhar tuairiscí sainordaitheacha nó ábhar tuairiscí deonacha iad.

Fágтар ar leataobh na cásanna a cuireadh faoi bhráid an OSFC le go mbreathnófaí orthu nó a theastaigh go ndéanfadh an OSFC mionfhiosrú fúthu; b'fhéidir gur mó ab fhóinteach roinnt samplaí a thabhairt mar léiriú:

- nuair a d'fhéadfadh gníomh tráthúil an ghearánaí cosc a chur leis na himeachtaí ar chúis dá (h)imní iad agus
- nuair a bhain idirghabháil na hOifige toradh dearfach amach sa mhéid is gur leigheas sí sárú Achtanna na gCuideachtaí arna thuairisciú.

Mar atá curtha in iúl thuas is cúis choitianta gearáin don OSFC neamhíocaíocht fiacha. Ní ceist a bhaineann leis an OSFC áfach tabhairt faoi bhailiúchán fiacha ar son tríú páirtí; ní mór do chreidiúnaithe dul sa tóir ar leigheas dlí ar a son féin in éindí lena gcomhairleoirí gairmiúla de réir mar is cuí.

Léiriú 2.2.1: Cás Féich Shibhialta nach údar idirghabhála don OSFC é – Caithfidh Creidiúnaithe a gcuid Rioscanna Trádála a mheas roimh ré

Chuir trádálaí beag áiseanna sochair ar fáil ar bhonn míosúil do chuideachta san earnáil flaithiúlachta i láithreán sa chathair. Leathnaíodh an sochar gur fhás go €11,500 thar thréimhse seacht mí go dtí deireadh mí Márta 2005. Tamall beag ina dhiaidh sin rinne an trádálaí gearán don OSFC:

- go raibh deireadh curtha ag an gcuideachta le bheith ag feidhmiú,
- nach raibh teacht ar na prionsabail agus
- nach ndearnadh iniúchadh ar chuntais na cuideachta le dhá bhliain agus níos mó.

Ag déanamh measúnú ar an ngearáin fuarthas amach gurb é Márta 2004 an uair deireanach a chláraigh an chuideachta lena mbaineann tuairisceán bliantúil leis an OCC; tuairisceán don bhliain airgeadais a chríochnaigh an 31 Nollaig 2002 a bhí ann. Chuir na ráitis airgeadais a bhain leis an tuairisceán bliantúil sin in iúl:

- gur thabhaigh an chuideachta cailteanas,
- go raibh ardú de 100% ar líon na gcreidiúnaithe ón mbliain roimhe sin agus
- go raibh na glansócmhainní níos lú ná a leath de

Is rud coitianta dá mbeadh taighde déanta ag an gcreidiúnaithe roimh ré i leith na gcúinsí a bhain le cásanna a gcastar an OSFC orthu go raibh cosc curtha ar chailteanas airgeadais agus leis an oiread ama, costais agus trioblóide a bhaineann le hiarracht teacht suas le creidiúnaí. Sula dtéann siad i mbun caidreamh suntasach le cuideachta nó sula leanann siad ar aghaidh lena leithéid de chaidreamh, ba chóir do chreidiúnaithe

mhéid an scairchaipitil ghlaite.

Chomh maith leis sin ní raibh an gearánaí in ann dóthain dearbhaithe a sholáthar don OSFC gur leis an gcuideachta i ndáiríre a rinne sé trádáil agus nach le heintiteas neamh-inchorpraithe. Chinn an Oifig nárbh údar idirghabhála don OSFC an eolas a bhí ar fáil di. Cé go raibh an Oifig báúil go leor le comhbhail an ghearánaithe, b'fhacthas di nach raibh aon bhunús bailí le bheith ag breithniú caingean forfheidhmithe faoi Achtanna na gCuideachtaí. Cé go gcuireann dlí cuideachta leigheasanna ar fáil chun déileáil le cásanna trádála dóchmhainní, ní théann na leigheasanna sin i bhfeidhm go huathoibríoch i ngach cás ina bhfágтар fiach gan íoc.

An ceacht atá le foghlaim óna leithéid seo de chás is ea go loiceann an iomad creidiúnaithe seiceáil bhunúsach ar shochar a pháirtithe trádála a dhéanamh. Sa chás seo ba léir dá mbeadh iniúchadh simplí déanta ar an doiciméadú a bhí cláraithe san OCC go raibh rabhadh faighte ag an ngearánaí faoin mbaol a bhain le sochar a thairiscint ar bhonn leanúnach don chuideachta nó don eintiteas trádála atá gaolmhar léi. Is de bharr gur chinn ar an trádálaí beag seo é sin a dhéanamh sa chás seo go raibh air cailteanas tráchtála suntasach a fhulaingt, méid an ghnó curtha san áireamh.

ar a laghad scrúdú a dhéanamh ar na sonraí airgeadais agus eile atá taiscthe in OCC agus meas a dhéanamh faoi an bhfuil an eolas atá cláraithe iniúchta agus suas chun dáta nó gar do bheith. Rianaíonn **Léiriú 2.2.1** na cúinsí a bhaineann le cás amháin ar phlé an OSFC leis i 2005, cás inar loic an creidiúnaí tabhairt faoin taighde seo agus inar fhulaingt sé cailteanas airgeadais de bharr an loicthe.

Léiriú 2.2.2: Cás Coigeartú Riaracháin ar Eolas Easnamhach a rinne Cuideachta Mheánmhéide tar éis Idirghabháil an OSFC

Faigheann an OSFC roinnt ghearán gach bliain ó dhaoine aonarach a bhaineann le cuideachtaí a chláraigh tuairisceán bliantúil leis an OCC nach raibh líonta amach go hiomlán. I go leor de na cásanna sin, is leor fiosruithe a dhéanann an Oifig nó gníomhaithe dá cuid chun an mainneachtain a chur ina ceart.

Mar shampla rinne duine gairmiúil cuardach i gClár OCC ar son cliant i 2005. De thoradh air sin rinne sé gearán leis an OSFC agus dúirt nach raibh an t-eolas a bhí cláraithe in OCC ag cuideachta ainmnithe iomlán i dtaca leis an tréimhse airgeadais a chríochnaigh an 31 Nollaig 2003. Dhearbhagh an gearánaí gur chreid sé gur cuideachta

mheánmhéide¹⁵ a bhí sa chuideachta agus nach raibh na ceanglais nocha comhlíonta aici go hiomlán mar ba chóir dá leithéid de chuideachta a dhéanamh. Is éard a bhí cláraithe ag an gcuideachta leagan giorraithe den chlár comhardaithe agus de thuirisc iniúcháir in éindí leis an tuairisceán bliantúil nuair ba chóir dá mba cuideachta mheánmhéide a bhí inti cuntais sochair agus dochair a bheith cláraithe aici freisin. Chuaigh an Oifig i dteagmháil le hiniúcháir na cuideachta i gceist agus shocraigh siadsan ina dhiaidh sin tuairisceán bliantúil a bhí líonta amach mar ba chóir a chur isteach ar son na cuideachta. Cuireadh in iúl don ghearánaí ina dhiaidh sin go raibh coigeartú déanta ar an mainneachtain.

O am go céile cuireann duine gearán chuig an OSFC le rá nach bhfuil eolas cláraithe san OCC ar chóir a bheith cláraithe. Is easnamh é sin ar chóir aird an OCC bheith dírithe air ar an gcéad ásc, ach mar sin féin

feicfidh an OSFC chuige go gceartófar é más iomchuí sna himthosca. Cuireann Léiriú 2.2.2 sampla ar fáil inar ceartaíodh eolas a bhí cláraithe san OCC de bharr idirghabháil a rinne OSFC i 2005.

Léiriú 2.2.3: Cás ina dhéanann an OSFC idirghabháil chun nochtadh Eolas Cuideachta a éascú do Pháirtí Leasmhar

D'éirigh achrann fostaíochta idir ball ceardchumann agus cuideachta a bhí ag soláthar seirbhís phobail i limistéar Bhaile Átha Cliath. D'iarr ceardchumann an duine aonair sin clár bhall/scairsealbhóirí na cuideachta agus clár na stiúrthóirí a iniúchadh. Dhiúltaigh an chuideachta an chead an dá chlár a cheadú.

Sna sala air sin rinne an ceardchumann agus páirtithe éagsúla ag feidhmiú ar son na cuideachta teagmháil leis an OSFC chun léiriú a fháil ar theidliocht dhlíthiúil na cuideachta rochtain a dhiúltú. Tharraing an Oifig aird na cuideachtaí ar alt 119 agus alt 195 d'Acht na gCuideachtaí

1963 (arna leasú). Ceadáíonn alt 119(1) do bhall anphobail clár na mball a iniúchadh agus ceadáíonn alt 195(10) teacht den chineál céanna ar chlár na stiúrthóirí.

I ndiaidh na soiléirithe sin, lig an chuideachta d'ionadaí an cheardchumann teacht ar na gclár de réir mar bhí iarrtha. I gcumarsáid a rinne sé leis an Oifig ina dhiaidh sin ghabh an ceardchumann a bhuíochas leis an OSFC as ucht na cabhrach a tugadh dó agus dúirt *“the information gleaned from this documentation is invaluable to us, as we prepare to represent our member in the Employment Appeals Tribunal”*.

¹⁵De réir bhrí Alt 8(1)(b) d'Acht na gCuideachtaí (Leasú) 1986.

De bhreis air sin is minic a thugann an OSFC cabhair do pháirtithe leasmhara na cuideachta seasamh dá gcearta féin faoi dhlí cuideachta. Soláthraíonn Léiriú 2.2.3 eiseamláir d'idirbheartaíocht rathúil a rinne OCFC i 2005 chun géilliúntas stiúrthóirí cuideachta i leith a ndualgas reachtúla a dhaingniú d'fhonn buneolas áirithe faoi chúrsaí na cuideachta a chur ar fáil do bhaill an phobail.

Baineann sé le taithí an OSFC freisin gur dóichí go bhfuil cineálacha áirithe cuideachta níos faillithí ná a chéile

maidir le cruinnithe Ginearálta Bliantúil a thionól nó iad a fhógairt de réir cheanglas an dlí chuideachta. Is mó is léir é sin i gcás cuideachtaí rathaíochta agus cuideachtaí neamhbhrabaigh (m. sh., cuideachtaí bainistithe arasáin nó carthanais), cuideachtaí príobháideacha le húinéireacht daingean gan aon scairsealbhóirí taobh amuigh den teaghlach agus cuideachtaí atá ag baint leas as maoinithe Scéim Méadaithe Gnó. Léiríonn Léiriú 2.2.4 cás amháin dá leithéid i 2005 inar chabhraigh an OSFC le comhaltaí cuideachta lena gcearta a chur i gcion faoi Achtanna na gCuideachtaí

Léiriú 2.2.4: Cás inar chabhraigh an OSFC le comhaltaí Cuideachta Bhainistíochta lena gcearta a chur i gcion agus míniú a iarraidh ar stiúrthóirí

I mí Dheireadh Fomhair 2005, rinne cónaitheoir in eastáit teagmháil leis an OSFC ag cur in iúl go raibh deacrachtaí aici le gníomhaí bainistíochta maidir le ceisteanna a réiteach. Ag an bpointe sin ní raibh fhios aici go raibh sí agus a comhchónaitheoirí ina gcomhaltaí i gcuideachta bhainistíochta an eastáit. Chuir an OSFC in iúl di gur le stiúrthóirí na cuideachta a gcaithfeadh sí agus comhaltaí eile na cuideachta a ngearán a shaothrú ar dtús.

Tar éis di dul i mbun cumarsáide neamhrathúla leis na stiúrthóirí maidir le tionól cruinníú ginearálta bliantúil na cuideachta agus maidir le fáil ar ráitis airgeadais iniúchta dá cuid, rinne an comhalta gearán foirmeálta leis an OSFC. Scríobh an Oifig ansin leis na stiúrthóirí maidir leis na ceisteanna ceannann céanna ach ní fuair aon fhreagra.

An easpa dul chun cinn curtha san áireamh d'fheidhmigh an Stiúrthóir a chumhacht¹⁶ chun cruinníú ginearálta bliantúil den chuideachta a ordú. Theastaigh de réir an ordaithe:

- go dtionólfá an cruinníú taobh istigh de chreat ama a bhí sainithe,

- go gcuirfí doiciméadú sonraithe chuig gach comhalta agus
- go gcuirfí in iúl do na comhaltaí gur ar iarratas an OSFC a bhíothas ag tionól an chruinnithe.

Thug an Oifig faoi deara nuair a rinneadh scrúdú ina dhiaidh sin ar an doiciméadú a eisíodh do na comhaltaí go raibh seachfhoirmeacha coinnithe siar, agus shocraigh an OSFC leis an chuideachta go seachadfaí na foirmeacha sin leis an bpost chuig gach comhalta faoi leith. Díreach sular cuireadh tús leis an gcruinníú, chomhthogair na stiúrthóirí stiúrthóir breise don bhord. Chuaigh an stiúrthóir sin i mbun rúnaíochta ansin ag cruinníú ginearálta bliantúil na cuideachta agus thug an 20 comhalta a bhí i láthair gnó an chruinnithe chun críche go rathúil.

I ndiaidh an chruinnithe scríobh an comhalta litir ag gabháil a buíochas don Oifig as a phraise is a bhíothas agus aire á thabhairt dá gearáin. Scríobh sí *“While a lot of questions remain unanswered by the directors, it has commenced dialogue and perhaps now we can move forward.”*

¹⁶De bhun alt 131 d'Acht na gCuideachtaí 1963 (arna leasú).

agus ar an dóigh sin tionchar a imirt ar a bhí i ndán don chuideachta sa todhcháí.

Cinnté ní bheidh an OSFC ag fanacht i gcónaí ar ghearán ón bpobal sula dtabharfar chun aitheantais saincheist a oireann d'idirghabháil sa gcás gur féidir sin. Is sampla **Léiriú 2.2.5** de shaincheist a bhí sa réimse phoiblí. Cé nárbh údar idirghabhála don OSFC na saincheisteanna príomha i dtosach báire, rinne an Oifig faireachán ar na cúinsí a bhain leis an gcuideachta ar bhonn leanúnach i gcaitheamh na bliana 2005. Sa dara leath de 2005,

Léiriú 2.2.5: Gama Construction Ireland Limited – Cás ina spreagann an OSFC géilliúntas sa todhcháí

In imeachtaí Athbhreithnithe Breithiúnaigh¹⁷ a fuair éisteacht san Ard-Chúirt in Aibreán/Bealtaine 2005, dúradh ar son Gama Construction Ireland Limited máthairchuideachta atá cláraithe in Éirinn (“an Chuideachta”), nach raibh aici ach aon fhostaí Turcach agus gur fostaíthe ar iasacht ó chuideachta a bhí gaolmhar léi - Gama Endustri Tesisleri Imalat Ve Montaj AS (“Gama Endustri”) a bhí sna céadta daoine eile ón Tuirc a bhí ag obair i láithreáin a d'oibrigh an chuideachta (agus/nó cuideachtaí gaolmhara). Sa Mhionnscribhinn ar son na Cuideachta dúradh:

“The 2003 accounts [for the Company] contain a note to the effect that GAMA Ireland had 1,066 employees to whom €28,051,524 was paid in the course of 2003. I would however note that this does not involve the acceptance by [the Company] that the employees were other than the employees of GAMA Endustri...”¹⁸

Cláraíodh Cuntais Ghrúpa na Cuideachta don bhliain 2004 san Oifig um Chlárú Cuideachtaí an 28 Deireadh Fómhair 2005. Is iontu a dúradh in athuair gurbh é 1006 ar an meán líon na ndaoine a bhí fostaíthe ag an gCuideachta i gcaitheamh na bliana 2003 agus cuireadh in iúl iontu freisin inter alia gur 1,118 líon na bhfostaithe ar an meán a bhí ag an gCuideachta i 2004. D'admhaigh an nóta ábhartha faoi chostais fhoirne agus fhostaithe na Cuideachta sna Cuntais sin don chéad uair go raibh íocaíochtaí d'fhostaithe Gama Endustri a bhí ar iasacht ag an gCuideachta agus ag cuideachta gaolmhar léi .i. Gama-Tubin Construction Ltd áirithe sna costais¹⁹.

rinneadh bearta lena chur in iúl don chuideachta go raibh oibleagáidí aici faoi dhlí cuideachta líon na bhfostaithe a nochtadh mar ba chúí sna cuntais bhliantúla.

Ba dhóigh freisin gur bhain cúinsí an cháis seo le cuideachtaí eile a raibh a chomhchosúlacht de chleachtas fostaíochta á úsáid iontu agus creideann an Stiúrthóir dá réir, gur maith an rud é, comhsheasmhach lena fheidhm i leith géilliúntais, go dtugann sé chun suntais an chaoi ar chóir déileáil le socrúithe fostaíochta den chineál céanna agus ar aon scála leo i ráitis airgeadais cuideachta.

Is é an modh inar thuairiscigh Cuntais Ghrúpa na Cuideachta na socrúithe foirne a bhí aici a thug ar an OSFC géilliúntas na cuideachta i leith cheanglais Rialúcháin na gComhphobal Eorpach (Cuntais Ghrúpa Cuideachta) 1992²⁰ (“Rialúcháin na bliana 1992”) a iniúchadh. I ndiaidh na cumarsáide leis an gcuideachta, is é léirbhreithniú an OSFC:

- gur chóir don Chuideachta a chur in iúl go soiléir san eolas a chláraíonn sí lena Cuntais Ghrúpa líon na ndaoine a bhí fostaíthe faoi conarthaí seirbhíse ag an gCuideachta agus ag fochuideachtaí²¹ dá cuid agus
- de bharr cionmhaireacht ard na n-oibrí ar iasacht, gur chóir don Chuideachta a thabhairt chun aitheantais go leithleach ina Cuntais Ghrúpa na figiúirí maidir le daoine den chineál sin agus eolas cuí a sholáthar maidir le socrúithe na n-iasachtaí, ag féachaint don cheangal sárartheach: “group accounts must give a true and fair view of the company’s state of affairs”²².

De bhun an róil atá aici i leith géilliúntais, chuir an OSFC na tuairimí sin in iúl don Chuideachta go deireanach i 2005/go luath i 2006 agus tugadh cuireadh di glacadh leis an míniú seo ar na hoibleagáidí a leanann astu siúd arna bhforchur ag Rialúcháin na bliana 1992 don todhcháí.

Aidhm 2.3: Coimisiniú/Tacú le Fiosrúcháin Foirmeálta Cuideachta

Baineadh úsáid ar bhonn réasúnta rialta le deireanas as fiosrúcháin bhreithiúnacha agus as scrúdaithe gairmiúla ar dhoiciméadú cuideachta chun cásanna ina raibh amhras faoi mhí-iompar cuideachtaí Éireannacha agus cuideachtaí atá cláraithe i dtíortha thar lear a fhiosrú. Ní hamháin go bhfuil cumhacht ag an Stiúrthóir a iarraidh ar chuideachta agus ar dhaoine gaolmhara doiciméid a thabhairt ar airde go díreach, ach tá cumhacht níos cuimsithe aige sa réimse seo a ligeann dó doiciméid agus ábhar gaolmhara leo a fháil ar ordú ón gCúirt Dúiche le barántas cuardaigh agus faoi na hAchtanna um Fhianaise Leabhar Baintear.

Fiosrúcháin Chríochnaithe

Ansbacher (Cayman) Ltd.

Phlé Tuarscálacha Bliantúla OSFC a foilsíodh roimhe seo le forbairtí a tháinig sna sála ar fhoilsiúchán Thuarascáil Chigirí na hArd-Chúirte i leith Ansbacher (Cayman) Ltd. agus cúrsaí gaolmhara i mí Iúil 2002. Tar éis dó a bhreithniúchán a thabhairt chun críche, chinn an Stiúrthóir i 2005 go raibh daoine a cáineadh i dTuarscáil na gCigirí ar dhlígh a mí-iompar gur féidir imeachtaí dícháilithe a thionscnamh ina leith. D'fhógair sé do roinnt acu go raibh sé de rún aige imeachtaí a thionscnamh de réir alt 160(7) d'Acht na gCuideachtaí 1990. Bhí an cheist maidir le hullmhúchán imeachtaí dícháilithe sna cásanna sin á scrúdú ag deireadh na bliana 2005.

Barnroe Ltd.

Chuir Tuarscáil Bhliantúil OSFC don bhliain 2004 in iúl gur thionscain an Stiúrthóir imeachtaí cúirte chun ordú dícháilithe a bhaint amach i leith beirt stiúrthóirí de Barnroe Ltd., cuideachta tógála a raibh a oifig cláraithe ag an am ag 4c Kiltalawn Cottages, Bóthar Blessington, Tamhlacht, Baile Átha Cliath 24. Bhí sé scríofa sa Tuarscáil freisin go raibh cinneadh an stiúrthóra gan a chumhachtaí imscrúdaitheacha a fheidhmiú i leith na cuideachta sin ina ábhar in imeachtaí athbhreithnithe bhreithiúnaigh ag deireadh na bliana 2004

Fuair na himeachtaí athbhreithnithe bhreithiúnaigh²³ éisteacht san Ard-Chúirt i Meitheamh na bliana 2005 agus fuair na himeachtaí i leith dícháilithe²⁴ éisteacht i mí Mheán Fómhair 2005. Tá cineál an eolais faoi chúrsaí na cuideachta a chuir an Stiúrthóir os comhair na Cúirte ag tacú leis an iarratas chun ordú dícháilithe a dhéanamh sa chás seo i **Léiriú 2.3.1** a ghabhann leis seo. Seachadadh breith sa dá chás an 21 Nollaig 2005²⁵. D'ordaigh an Chúirt ordú dícháilithe a chur ar an dá stiúrthóir Patrick Rogers agus Paul Rogers ar feadh tréimhse chúig bliana, cé gur tugadh do na stiúrthóirí achar míosa ón dáta sin chun aon bhaint a bhí acu leis an gcuideachta a chur díobh comhsheasmhach leis na horduithe dícháilithe. Dhiúltaigh an Ard-Chúirt do na faoisimh a d'iarr Barnroe Ltd., Patrick Rogers agus Paul Rogers sna himeachtaí athbhreithnithe bhreithiúnais.

I gcor faoi leith sa scéal sin chuir na Coimisinerí Ioncaim iarratas rathúil chuig an Ard-Chúirt i mí Dheireadh Fómhair 2005 go ndéanfaí forcheannadh ar an gcuideachta agus ag deireadh na bliana 2005 bhí sí fós faoi leachtú go hoifigiúil.

¹⁷ Gama Construction Ireland Limited (Iarratasóir) v An tAire Fiontar, Trádála agus Fostaíochta agus Edward Nolan (Freagróirí), Ard-Chúirt Uimhir Thaidid 2005/374 JR.

¹⁸ Mír 36(i) den Mhionnscribhinn a mhionnaigh Hakan Karaalioglu an 12 Aibreán 2005 ar son na Cuideachta.

¹⁹ Nóta 5 do Ghrúphcuntais na Cuideachta don bhliain a chríochnaíonn 31 Nollaig 2004.

²⁰ I.R. Uimh. 201 ó 1992.

²¹ Mír 15 den Sceideal do Rialacháin na bliana 1992.

²² Rialachán 14 de Rialacháin na bliana 1992.

²³ An Ard-Chúirt – Athbhreithnithe Breithiúnacha – 638 JR/2004 agus 639 JR/2004.

²⁴ Maidir le Barnroe Limited agus Maidir le Achtanna na gCuideachtaí 1963 go 2003 agus Maidir le hIarratas de bhun Alt 160(2) d'Acht na gCuideachtaí 1990 Idir an Stiúrthóir um Fhorfheidhmiú Corparáideach, Iarratasóir agus Patrick Rogers agus Paul Rogers, Freagróirí – An Ard-Chúirt – 2004 Uimh. 490 COS.

²⁵ 2005 IEHC 433 agus 2005 IEHC 440. Tá cóipeanna ar fáil ag www.odce.ie.

Léiriú 2.3.1: Barnroe Ltd. - Cineál Fianaise OSFC i leith a Ghnóthaí

Áirítear ar chineál na fianaise a chuir an OSFC os comhair na Cúirte ina hiarratas chun ordú dícháilithe a bhaint amach i leith Patrick Rogers agus Paul Rogers (“na Freagróirí”):

- tuairim an chuntasóra ghairmiúil a rinne iniúchadh ar leabhair agus ar dhoiciméid na cuideachta gur theip ar an gcuideachta agus ar na hoifigí leabhair chui chuntas a choinneáil de réir bhrí alt 202 d’Acht na gCuideachtaí 1990;
- fianaise go raibh na Freagróirí ag baint áis as cuntas bainc chuideachta nach raibh taifeadta i leabhair ná i dtaifid na cuideachta;
- fianaise gur theip ar na bhFreagróirí a chur in iúl d’iniúcháir na cuideachta go raibh an cuntas sin ann;

- fianaise gur mhídhílsigh na Freagróirí maoiniú cuideachta chun cuntas bainc phearsanta agus gur bhain siad úsáid as cuntas bainc chuideachta chun críche a gcaiteachas pearsanta;
- fianaise gur chuir na Freagróirí faoi deara na cuideachta airgead a chaitheamh i ndáil le maoin ar leo féin í;
- fianaise gur theip ar an gcuideachta tuairisceáin chánach a chlárú ar bhonn tráthúil agus
- fianaise gur chuir na Freagróirí faoi deara na cuideachta trádáil a dhéanamh thar tréimhse fadaithe nuair ba dhócmhainneach don chuideachta.

Kentford Securities Ltd.

Rinne Tuarascáil Bhliantúil an OSFC don bhliain 2004 tagairt don breithniú a rinne an Stiúrthóra ar thuairisc na Roinne maidir le hiniúchadh leabhar agus dhoiciméad na cuideachta seo. Tar éis an réamhobair a theastaigh a thabhairt chun críche thionscain an Stiúrthóir imeachtaí i leith dícháilithe san Ard-Chúirt i mí Mhárta 2005 i gcoinne iarstúirthóir a bhí ina iar-iniúcháir sa chuideachta. Mar fhreagra chuir an duine i gceist iarratas ina dhiaidh sin chuig an Ard-Chúirt go scriosfaí na himeachtaí i leith dícháilithe ar chúiseanna a bhain le rómhoill. Éisteadh leis an bhforiarratas i leith moille san Ard-Chúirt i mí na Nollag 2005 agus forchoimeádadh breithiúnas.

National Irish Bank Ltd./National Irish Bank Financial Services Ltd. (NIB)

Foilsíodh Tuarascáil na gCigirí faoi NIB an 30 Iúil 2004. Tar éis dó an Tuarascáil a bhreithniú go cúramach, thug an Stiúrthóir faoi deara cé go raibh cáineadh déanta ar roinnt daoine ainmnithe nach raibh aon chomhalta de Choiste Iniúchta an NIB ainmnithe. B’amhlaidh a bhí sé in ainneoin go raibh cáineadh déanta ar an gCoiste mar gheall ar gur ghlac sé le gníomh leighis a bhí molta i ndáil le géilliúntas an Bhainc i leith oibleagáidí dá chuid a bhain le Cáin Choinneála ar Ús Taisce nuair nár thug na moltaí sin aghaidh ar an gceist maidir le dliteanas poitéinseal aibhreachaitheach an Bhainc sa réimse

sin. An ról tábhachtach atá ag coistí iniúchta i rialachas corparáideach ag tabhairt obair chun críche curtha san áireamh agus tar éis glacadh le comhairle dlí, bhraith an Stiúrthóir go mba chóir dó dul go dtí an Ard-Chúirt ag lorg ordú a thabharfadh cead do na Cigirí an duine/na daoine ar an gCoiste Iniúchta a bhí siad ag cáineadh a ainmniú. Ba é cuspóir an iarratais é a chur ar chumas an Stiúrthóra breithniú a dhéanamh faoi an raibh in aon cheann de na cásanna seo údar imeachtaí dlí i leith dícháilithe a thionscnamh.

Tar éis fhógra na n-imeachtaí²⁶ d’éist an Ard-Chúirt foriarratas an Stiúrthóra i mí na Feabhra 2005. Sa bhreithiúnas a rinneadh in Aibreán 2005 dhiúltaigh an Chúirt iarratas an Stiúrthóra a lamhálu²⁷.

I gcomhréir le halt 160(7) d’Acht na gCuideachtaí 1990, scríobh an Stiúrthóir go leithleach i mí Márta 2005 chuig naoi n-iarbhainisteoirí sinsearach an Bhainc ar cáineadh iad i dTuarascáil na gCigirí ag cur in iúl dóibh go raibh sé de rún aige ordú dícháilithe a iarraidh ina leith san Ard-Chúirt. Tar éis na freagraí a fuair sé a bhreithniú in éindí lena chomhairleoirí dlí, thionscain an Stiúrthóir imeachtaí dícháilithe i gcoinne gach duine den naonúr i mí Iúil 2005.

Ghlac duine de na freagróirí Nigel D’Arcy, iarcheann Roinn Comhairle Airgeadais agus Seirbhísí an Bhainc, lena dhícháiliú²⁸. Tar éis na cinntí i dTuarascáil na gCigirí a bhreithniú chinn an Ard-Chúirt i mí Dheireadh Fómhair 2005 go gcuirfí ordú dícháilithe ar an tUasal D’Arcy ar feadh tréimhse deich mbliana le héifeacht láithreach²⁹.

Tar éis na mionscríbhinn a thaisc roinnt den ocht bhfreagróir eile ag cur in aghaidh na n-imeachtaí i leith dícháilithe a bhreithniú chinn an Stiúrthóir go dteastódh doiciméadú a bhí i seilbh na gCigirí NIB lena dheimhniú don Ard-Chúirt nach raibh cáineadh na bhfreagróirí ar chinntí na gCigirí bailí. Dá réir sin d’iarr sé ar an gCúirt na Cigirí a ordú catagóirí áirithe sainmhínte doiciméad a thabhairt ar aird. Éisteadh iarratas an Stiúrthóra i mí na Nollag 2005 agus chuir na Cigirí agus roinnt de na freagróirí ina choinne. Bhíothas ag fanacht le breithiúnas na Cúirte ag deireadh na bliana 2005.

²⁶ Maidir le National Irish Bank Limited agus Maidir le hAchtanna na gCuideachtaí 1963 go 2003 agus Maidir le hIarratas an Stiúrthóir um Fhorfheidhmiú Corparáideach de bhun Alt 12 d’Acht na gCuideachtaí 1990 – Imeachtaí Ard-Chúirte Uimhreacha Taifid: 1998/89 COS and 1998/132 COS.

²⁷ Re National Irish Bank Limited [2005] IEHC 126. Tá cóip ar fáil ag www.odce.ie.

²⁸ Maidir le National Irish Bank Limited agus Maidir le hAchtanna na gCuideachtaí 1963 go 2003 agus Maidir le hIarratas an Stiúrthóir um Fhorfheidhmiú Corparáideach de bhun Alt 160(2) d’Acht na gCuideachtaí 1990 Idir An Stiúrthóir um Fhorfheidhmiú Corparáideach, Iarratasóir agus Nigel D’Arcy, Freagróir – Imeachtaí Ard-Chúirte Uimh. Taifid: 2005/270 COS.

²⁹ An Stiúrthóir um Fhorfheidhmiú Corparáideach v D’Arcy [2005] IEHC 333. Tá cóip ar fáil ag www.odce.ie.

Scrúdú Cuideachta eile a rinne OSFC

Rinneadh tagairt i dTuarascáil Bhliantúil an OSFC don bhliain 2004 do scrúdú a rinneadh ar leabhair agus ar dhoiciméid chuideachta nach raibh ainmnithe. Tugadh chun críche an scrúdú sin ach níor sholáthar sé bunús do chaingean forfheidhmithe faoi Achtanna na gCuideachtaí maidir le gnóthaí na cuideachta.

Fiosrúcháin Leanúnacha

AIB Investment Managers Ltd.

Phlé Tuarascáil Bhliantúil an OSFC don bhliain 2004 le fadhbanna stairiúla áirithe AIB Investment Managers Ltd. a chuir faoi deara an Stiúrthóra leabhair agus doiciméid áirithe na cuideachta a scrúdú. Bhreithnigh an Stiúrthóir i 2005 torthaí ar mhionfhiosrúchán a rinne an Rialtóir Airgeadais ar na himeachtaí ceannann céanna agus bhí an cás fós ar siúl ag deireadh na bliana 2005.

Cologne Reinsurance (Dublin) Limited

Rinneadh cáineadh i dtuairiscí sna meáin i mí an Mheithimh 2005 ar ghníomhaíochtaí Cologne Reinsurance (Dublin) Limited (“an Chuideachta”) agus go sonrach ar roinnt chonartha amhrasacha atharachais a rinne sí i 2001 agus 2002 le comhaltaí an Ghrúpa AIG. I ndiaidh don Stiúrthóir dul i dteagmháil leis an gCuideachta agus leis an Rialtóir Airgeadais chinn sé oifigeach dá chuid a ainmniú chun scrúdú a dhéanamh ar leabhair agus ar dhoiciméid na Cuideachta. Cuimsíodh dearbhú maidir leis an gcinneadh sin i gcomhad a chláraigh an AIG leis an Securities and Exchange Commission sna Stát Aontaithe i mí Mheán Fómhair 2005.

Ón uair a rinneadh an cinneadh sin, chuir an Chuideachta méid mór ábhair ar fáil don oifigeach. Fuair sé cúnaimh ón Rialtóir Airgeadais freisin. Bhí an obair seo fós ar siúl ag deireadh na bliana 2005.

Scrúduithe Cuideachta Roinne

I 2005 choinnigh an Roinn Fiontair, Trádála agus Fostaíochta an Stiúrthóir ar an eolas maidir le dul chun cinn i ndáil le scrúduithe fadtréimhse leabhair agus dhoiciméid College Trustees Ltd., Guinness and Mahon (Ireland) Ltd. agus Hamilton Ross Company Limited.

Dunnes Stores Ireland Company/Dunnes Stores (ILAC Centre) Ltd.

Tá míniú tugtha i Tuarascáil Bhliantúil an OSFC ó na blianta roimhe seo ar na cúinsí a chuir siar go dtí lár na bliana 2003 tús iarbhair scrúdú leabhair agus doiciméid Dunnes Stores Ireland Company agus Dunnes Stores (ILAC Centre) Ltd. Lean Cyril Houlihan, ball foirne in OSFC ag obair ar na scrúduithe sin ag deireadh na bliana 2005.

Conclúid

Is ar bhonn leanúnach i 2005 a réitigh an Oifig le taca ó pháirtithe leasmhara cuideachta cuid mhaith de na heasnaimh i dlí cuideachta ar cuireadh ar a súile di nó a nocht sí ar bhealach eile. Is éard an dúshlán deacair atá ann di i gcónaí an chaoi chun déileáil go tráthúil agus go féarálte leis na tuairiscí agus leis na gearáin uile a thagann chuici. Cé gur thug an OSFC faoi deara agus gur fháiltigh sí roimh an laghdú de bharr athrú sa dlí ar mhéid na mainneachtainí i leith tuairisceán bliantúil a tuairiscíodh faoi cheann na bliana 2005, ní bheidh tionchar le sonrú ar ualach oibre iomlán na hOifige i 2006 dá bharr ós rud é go mbaineann na mainneachtainí sin leis an OCC go príomha ó thaobh forfheidhmithe de.

Aidhm 3 – Sáruithe Nochta d'Achtanna na gCuideachtaí a Ionchúiseamh

Réamhrá

Bliain an-ghníomhach don Oifig a bhí i 2005 i dtaca le forfheidhmiú. Cé nach raibh mórán difir idir 2005 agus an bhliain roimhe sin ó thaobh líon na gcúiseamh coiriúla i ndáil le sárú Achtanna na gCuideachtaí a tugadh os comhair na cúirte (112 chúiseamh i 19 gcás i 2005 vis-à-vis 99 i 20 cás i 2004), an rud ba shuntasá ba ea go raibh an cóimheá a baineadh amach idir imeachtaí sibhialta agus imeachtaí coiriúla níos fearr. Baineadh amach 49 gciontú agus 21 dícháiliú (i gcomparáid le 66 agus trí faoi seach i 2004).

Ba shuntasach freisin ainneoin laghdú sna ciontuithe gur tháinig ardú de 70% ar mhéid iomlán na bhfineálacha a gearradh sna cúirteanna ón €21,550 a gearradh i 2004 go dtí níos mó ná €35,000. Is táscaire freisin an méadú ar na fineálacha gur shíl na Cúirteanna go raibh cásanna na bliana seo caite níos tromchúisí ina iomláine ná cásanna na bliana 2004 agus is í aidhm na hOifige cásanna d'ardchaighdeán ina bhfuil amhras faoi mhainneachtain a thabhairt os comhair na cúirte le haghaidh forfheidhmiú dlí ar bhonn leanúnach.

De bhreis bhí sásamh le baint as an rath a bhí ar an Oifig ó thaobh toradh inghlactha a bhaint amach i mórán gach uile chás a ndearna na Cúirteanna cinneadh air i 2005.

Imeachtaí Dlí

Ar bhuaicphointí na bliana 2005 i ndáil le himeachtaí forfheidhmithe coiriúla an OSFC áirítear:

- seisear a chiontú a bhí faoi ordú srianta ar theip orthu cloí le téarmaí an srianta i ndiaidh don Ard-Chúirt breithniú a dhéanamh ar a n-iompar mar stiúrthóirí ar chuideachtaí dócmhainneacha san am atá caite. I gceann de na cásanna sin (a bhfuil achomharc á dhéanamh faoi i láthair na huair) gearradh téarma sé mhí de phríosún a cuireadh ar fionraí ar feadh dhá bhliain ar an stiúrthóir. Ní hamháin gur gearradh fineálacha substaintiúla i leith na gciontuithe seo ach bhí dícháiliú ar feadh tréimhsí ó thrí go dtí cúig bliana ag gabháil leo mar iarmhairt i ngach cás;
- tionscnamh an chéad ionchúisimh faoi alt 243 d'Acht na gCuideachtaí 1990 ag eascairt as úsáid doiciméid fhalsaithe a d'fhear ar nó a bhain le maoin nó le cúrsaí cuideachta.

Áirítear ar fhorbairtí tábhachtacha in imeachtaí forfheidhmithe sibhialta an OSFC i 2005:

- tionscnamh imeachtaí dícháilithe i gcoinne naoi n-iarstiúrthóirí nó bainisteoirí sinsearach de National Irish Bank Ltd. mar iarmhairt ar chinntí i dTuarascáil Chigirí na hArd-Chúirte 2004. Ba é seo an chéad uair ar baineadh úsáid as Tuarascáil Chigirí na hArd-Chúirte chun tacú go díreach le himeachtaí dícháilithe Tá mionphlé déanta ar na cúinsí sa chuid sin den Tuarascáil seo a chuaigh roimhe;
- tréimhsí dícháilithe ar feadh cúig bliana a gearradh ar dhá stiúrthóir ar chuideachta thógála dócmhainní ag eascairt as a mí-iompar i leith stiúradh cúrsaí na cuideachta. Tá mionphlé déanta ar an gcás sa chuid sin den Tuarascáil seo a chuaigh roimhe mar a bhfuil Léiriú 2.3.1 ag gabháil leis, a léiríonn cineál an mhí-iompair nochta a rinne an Ard-Chúirt breithniú air sula ndearnadh an cinneadh go raibh an dícháiliú fóirsteanach;
- dícháiliú deich stiúrthóir cuideachtaí dócmhainneacha ar feadh tréimhsí ó bhliain amháin go cúig bliana, cuideachtaí ar baineadh

go hainneonach de Clár na gCuideachta iad de bharr gur theip orthu níos mó ná uair amháin tuairisceán bliantúil a chlárú;

- tionscnamh an chéad ghnímh fhorfheidhmithe sibhialta inar ordaíodh do chuideachta agus do stiúrthóir cruinniú ginearálta bliantúil (CGB) a thionól de réir an dlí tar éis é a chinnt orthu géilleadh le hordú é sin a dhéanamh de bhun alt 371 d'Acht na gCuideachtaí 1963. Féach Léiriú 3.1.1 a leanas le haghaidh tuilleadh sonraí;
- fáil den chéad uair ar ordú, freisin faoi alt 371 d'Acht na gCuideachtaí 1963, ag cur iallach ar leachtaitheoir imeachtaí srianta nach raibh aon scaoileadh ón oibleagáid faighte aige ina leith a thionscnamh agus an dara tuarascáil a chur chuig an OSFC de bhun alt 56 d'Acht um Fhorfheidhmiú Dlí Cuideachtaí 2001;
- orduithe a fháil ag nasc an Stiúrthóir le himeachtaí arna eisiúint ag stiúrthóirí srianta faoi alt 152 d'Acht na gCuideachtaí 1990 le haghaidh scaoilte ó téarmaí na n-orduithe srianta. D'iarr an Stiúrthóir go nascaí leis na himeachtaí é ionas go mbeadh sé in ann cur in aghaidh dámhachtain scaoilte (go hiomlán nó go páirteach) ón srianadh.

Ba shuntasach an bhliain í freisin toisc go raibh ionadaíocht dlí ag an OSFC ag éisteacht os comhair an European Court of Justice i gcás Eurofood (IFSC) Ltd. a rabhtas ag fanacht ar chinneadh ina leith ag deireadh na bliana. Tá cúlra an cháis sin rianaithe i Léiriú 4.1 sa Tuarascáil Bhliantúil OSFC don bhliain 2004.

Ina iomláine ghlac an Stiúrthóir páirt go díreach i 69 gcinn d'imeachtaí dlí; sna hUaschuirteanna a bhí 40 cinn ar siúl agus bhí 29 gcinn ar siúl sa Chúirt Dúiche. De na himeachtaí dlí sin, tugadh 35 chun críche agus bhí 34 fós ar siúl ag deireadh na bliana. Seachas dhá cheann bhí dea-thoradh ar na himeachtaí a tugadh chun críche sa mhéid is gur chur siad gníomhaíocht forfheidhmithe an OSFC chun cinn nó gur bhain siad amach toradh sásúil eile. Bhí achomhairc á dhéanamh in dhá chás ag deireadh na bliana, ceann a rinne an Stiúrthóir i leith chinneadh na hArd-Chúirte gan ordú srianta a ghearradh ar stiúrthóir cuideachta a baineadh de Chlár na gCuideachtaí de bharr a teipe tuairisceán bliantúil a chlárú agus an ceann eile a rinneadh duine